

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30
διδασκτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Δελτίο ειδήσεων»

ΠΕΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Δελτίο ειδήσεων

Δημιουργός

Κωνσταντίνος Πέτρου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Ιούλιος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», τεύχος γ΄, ενότητα 15: *Τηλεόραση*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την εφαρμογή του σεναρίου θα πρέπει ο εκπαιδευτικός καθώς και οι μαθητές να είναι εξοικειωμένοι με την πλοήγηση στο διαδίκτυο και στα λεξικά που προσφέρονται μέσα από αυτό. Επίσης, επιθυμητή θα ήταν η εξοικείωση των μαθητών με «συνθήκες λήψης-γυρίσματος» από κάμερα και ιδιαίτερα με το «στήσιμο» που

συνεπάγεται κάτι τέτοιο. Απαραίτητη, βέβαια, είναι και η υιοθέτηση από τους μαθητές ενός πλαισίου ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και συνολικής προσπάθειας. Άλλωστε το «αποτέλεσμα» του σεναρίου προϋποθέτει ομαδικότητα.

Όσον αφορά στην υλικοτεχνική υποδομή, προϋποθέσεις για την εφαρμογή του σεναρίου αποτελούν η ύπαρξη εργαστηρίου πληροφορικής με προβολικό, ώστε να είναι δυνατή ανά πάσα στιγμή η επίδειξη σημείων της διαδικασίας, και η διαθεσιμότητα μιας κάμερας, για να βιντεοσκοπηθούν οι «ειδήσεις» που οι μαθητές θα παραγάγουν.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο, ως επέκταση και συμπλήρωση της ενότητας 15 του σχολικού βιβλίου «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», αναφέρεται στη γνωριμία των μαθητών με τον δημοσιογραφικό λόγο και συγκεκριμένα με τον τηλεοπτικό. Οι μαθητές επισκέπτονται ιστοσελίδες σχετικές με τις τηλεοπτικές ειδήσεις, με σκοπό να μάθουν τι είναι και να αντιληφθούν τις ιδιαιτερότητες ενός τηλεοπτικού δελτίου ειδήσεων. Με τα στοιχεία εκείνα που θα εντοπίσουν και ερχόμενοι σε επαφή με τον τηλεοπτικό λόγο, θα προσπαθήσουν να συντάξουν ένα δικό τους δελτίο ειδήσεων. Ως επιστέγασμα της συνολικής διαδικασίας, οι μαθητές θα το παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους και θα το βιντεοσκοπήσουν.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η σύλληψη του σεναρίου καθώς και η συγγραφή του βασίζονται στη φιλοσοφία της ομαδικής συνεργατικής μάθησης μέσω της διερεύνησης. Αυτή επιτυγχάνεται με την καθοδηγούμενη ανακάλυψη των μαθητών σε διαδικτυακά περιβάλλοντα. Με τη βοήθεια της συζήτησης, της σύγκρισης, της επιλογής, αλλά και του προβληματισμού, οι μαθητές προσεγγίζουν οικοδομιστικά τη γνώση, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και δημιουργούν έναν -όχι και τόσο προσιτό σε αυτούς- λόγο, αυτόν της τηλεοπτικής δημοσιογραφίας. Η διερεύνηση στους υπερσυνδέσμους που προτείνονται για την υλοποίηση του σεναρίου, τους καθιστά ικανούς για κριτική και δημιουργική σκέψη, πέρα από τα στενά πλαίσια των γνώσεων και αντιλήψεών τους. Η προστιθέμενη αξία του σεναρίου έγκειται στο γεγονός της ενασχόλησης των μαθητών με έναν θεσμικό λόγο, όπως ο δημοσιογραφικός, «καθώς η παραγωγή του συντελείται στο δημόσιο πεδίο και τα κείμενά του απευθύνονται σε ένα ευρύ κοινό με στόχο την ενημέρωσή του γύρω από θέματα της τρέχουσας επικαιρότητας» (Γιαλαμπούκη 2008). Ταυτόχρονα, δημιουργείται υπόβαθρο με υψηλού επιπέδου δεξιότητες, γεγονός που θα συμβάλει σημαντικά στην επιτυχή μελλοντική μαθησιακή τους διαδικασία.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Η τηλεόραση ασκεί εξαιρετικά μεγάλη επίδραση στη ζωή των σημερινών παιδιών, αφού αποτελεί μέρος της καθημερινότητάς τους. Με τις δραστηριότητες που προβλέπονται από το σενάριο, τους δίνεται η ευκαιρία να μάθουν και να πληροφορηθούν για το περιεχόμενο των τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων και για τον τρόπο με τον οποίο αυτά «στήνονται». Το «δόλωμα» της δημιουργίας μιας τηλεοπτικής εκπομπής θα δώσει το έναυσμα στους μαθητές να εμπλακούν σε νέους γραμματισμούς.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να κατανοήσουν τη σημασία πολλών τηλεοπτικών εννοιών
- να διαπιστώσουν την πολυδιάστατη σημασία της έννοιας «τηλεόραση»
- να ανακαλύψουν την ιδιαίτερη γλώσσα της τηλεόρασης
- να αντιληφθούν ότι αρκετοί παράγοντες επηρεάζουν τον τρόπο παρουσίασης της είδησης
- να ανακαλύψουν ότι ο τηλεοπτικός λόγος δεν είναι ίδιος σε σύγκριση με τα παλαιότερα χρόνια
- να αντιλαμβάνονται τις ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες προκύπτει ένα δελτίο ειδήσεων
- να κατανοήσουν και να αντιληφθούν την πολιτική επιρροή που υπάρχει στην τηλεοπτική πραγματικότητα.
- να αναπτύξουν κριτική στάση απέναντι στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το σενάριο αυτό επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να εξοικειωθούν με την οργάνωση πληροφοριών γύρω από ένα θέμα
- να αντιληφθούν ότι οι ειδήσεις καθαυτές δεν είναι προφορικός λόγος αλλά εκφώνηση γραπτού
- να μπορούν να χρησιμοποιούν τις κατάλληλες τεχνικές που μαθαίνουν για τη δημιουργία τηλεοπτικού λόγου
- να χρησιμοποιούν το κατάλληλο ύφος λόγου ανάλογα με το περιεχόμενο της ανακοίνωσης και το ακροατήριο στο οποίο απευθύνονται
- να μάθουν την ερμηνεία ξενόγλωσσων όρων

Γραμματισμοί

Με το σενάριο αυτό επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να εξοικειωθούν με τρόπους πλοήγησης μέσα σε έναν ιστότοπο
- να εξοικειωθούν με την άντληση πληροφοριών από δικτυακούς τόπους

- να συγκρίνουν το περιεχόμενο ιστοσελίδων και να επιλέγουν είτε το σωστό, είτε το χρήσιμο
- να μάθουν να επεξεργάζονται κείμενο

Διδακτικές πρακτικές

Για τις διδακτικές πρακτικές βλ. [κεφ. Γ. Εισαγωγή](#). Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο καθώς και ακολούθως [κεφ. Ε. Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης](#).

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για τη δημιουργία του σεναρίου αποτέλεσε η ανάγνωση -με το πέρας της ενότητας 15- του κειμένου «Μ.Μ.Ε. και κοινωνία» του Βασίλη Βασιλικού, που υπάρχει στις σελίδες 78-83 του πολυθεματικού βιβλίου [«Βλέπω τον σημερινό κόσμο»](#), το οποίο εξεδόθη το 2001 από το Υπουργείο Παιδείας για τις ανάγκες εφαρμογής της Ευέλικτης Ζώνης στο Δημοτικό Σχολείο. Οι μαθητές -στη συζήτηση που ακολούθησε- ανέφεραν τον προβληματισμό τους για το περιεχόμενο των τηλεοπτικών εκπομπών, αλλά πολύ περισσότερο διαπίστωσαν πως δεν έχει σημασία μόνο αυτό που ακούγεται, αλλά και ο τρόπος που αυτό «πλασάρεται» στον τηλεθεατή. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα τηλεοπτικής επιρροής και επηρεασμού της κοινής γνώμης, οι μαθητές ανέφεραν τις ειδήσεις, μιας και η ιδέα τους δόθηκε τόσο από τις γελοιογραφίες του παραπάνω κειμένου όσο και από μια άλλη χαρακτηριστικότατη που υπάρχει στη σελίδα 63 του αντίστοιχου [βιβλίου δραστηριοτήτων \(βλ. παράρτημα\)](#). Επιπρόσθετα, από τη μια η περιέργεια των μαθητών για το «τηλεοπτικό» λεξιλόγιο με το οποίο πολλές φορές έρχονται σε επαφή χωρίς όμως να καταλαβαίνουν ακριβώς τη σημασία εννοιών, και από την άλλη η θετική τους στάση στη δημιουργία δική τους τηλεοπτικής εκπομπής, αποτελούν τους βασικούς λόγους για τη σύνταξη του παρόντος.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο υιοθετεί και υπηρετεί στόχους του Α.Π.Σ., αφού η ενότητα 15 του βιβλίου «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού» είναι αφιερωμένη αποκλειστικά στην τηλεόραση. Επίσης, προβλέπεται η παραγωγή πολυτροπικών κειμένων που συνδυάζουν προφορικό και γραπτό λόγο, ήχο/μουσική και εικόνα, όπως ένα τηλεοπτικό δελτίο ειδήσεων, η χρήση του διαδικτύου για την αναζήτηση πληροφοριών αλλά και τεχνικών για την παραγωγή γραπτού λόγου ανάλογα με την περίπτωση επικοινωνίας. Συγκεκριμένα, στοχεύεται να αποκτήσουν οι μαθητές τις απαραίτητες δεξιότητες που δίνουν τη δυνατότητα κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν και να μεταδίδουν γλωσσικά μηνύματα με τρόπο διαφοροποιημένο ανάλογα με την περίπτωση επικοινωνίας και το κειμενικό είδος. Επίσης, επιδιώκεται οι μαθητές να κατακτήσουν τους απαραίτητους επικοινωνιακούς κανόνες της νέας ελληνικής, ώστε να είναι σε θέση να διαφοροποιούν τον λόγο τους ανάλογα με την περίπτωση επικοινωνίας.

Επιπρόσθετα, οι μαθητές πρέπει να αντιληφθούν ότι οι γλωσσικές μορφές (τρόποι γραφής και προφοράς, μορφολογικές, συντακτικές και λεξιλογικές επιλογές, κειμενικά είδη) λειτουργούν ως ενδείκτες κοινωνικών παραμέτρων αλλά και ως μηχανισμοί δόμησης ταυτοτήτων, ιδεολογιών, στάσεων και συμπεριφορών, ώστε να είναι σε θέση να αναδεικνύουν τη σχέση της γλώσσας των κειμένων με ποικίλες κοινωνικές συνθήκες και ιδεολογίες και να προσεγγίζουν κριτικά αυτές τις σχέσεις

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο η εμπλοκή των ΤΠΕ στην υλοποίησή του αναφέρεται σχεδόν αποκλειστικά στην αξιοποίηση του διαδικτύου ως πηγής πληροφοριών αλλά και στην αναζήτηση εννοιών σε ηλεκτρονικό λεξικό, η οποία δεν αποτελεί -πια- χρονοβόρο διαδικασία, όπως θα ήταν η «έντυπη» διαδικασία. Επιπρόσθετα, ο τρόπος με τον οποίο ένας διδάσκων μπορεί να εμπλέξει τους μαθητές του σε γλωσσικές δραστηριότητες, αλλά πολύ περισσότερο σε τεχνικές αναζήτησης και σύγκρισης

πληροφοριών με τη βοήθεια του διαδικτύου, αποτελεί σημαντικό εργαλείο στα χέρια του, διευκολύνοντας σε αρκετές περιπτώσεις την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η χρήση ψηφιακών μέσων για τη λήψη, επεξεργασία και προβολή του δελτίου ειδήσεων που θα δημιουργηθεί από τους μαθητές, αποτελεί μια άλλη ενδιαφέρουσα και πρωτότυπη παράμετρο σε αυτό που λέγεται αξιοποίηση των ΤΠΕ και τους βοηθά να αποκτήσουν ιδιαίτερες και υψηλού επιπέδου δεξιότητες.

Κείμενα

Κείμενα από σχολικά βιβλία

Βασίλης Βασιλικός. 2001. Μ.Μ.Ε. και κοινωνία. Στο [Βλέπω τον σημερινό κόσμο](#), σ. 78-83, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ιστοσελίδες

Star FM 93,3: [«Οι Αμερικάνοι έπαψαν να εμπιστεύονται τις τηλεοπτικές ειδήσεις»](#)
[«Τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων: Η τέχνη της εξαπάτησης»](#) του Θράσου Αβραάμ στην ιστοσελίδα <http://www.lesvosnews.net/>

[Cebil.gr](#): ενημερωτικός ιστότοπος

[«Η οπτική γωνία του δημοσιογράφου»](#) από ιστότοπο για την Έκθεση Λυκείου

Νικολέττα Τσιτσανούδη - Μαλλίδη: περίληψη του βιβλίου [«Η λαϊκή γλώσσα των ειδήσεων»](#)

Ιστολόγιο ιδεολογικού προσανατολισμού: [Δημοσιογραφικός λόγος και λέξεις](#)

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό ίδρυμα εφαρμοσμένης επικοινωνίας: Περιεχόμενο και ποιότητα της τηλεοπτικής ενημέρωσης - [Η πολιτική θεματολογία](#), Γιώργος Πλειός

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα: [«Μέσα μαζικής ενημέρωσης: το επικοινωνιακό πλαίσιο και η γλώσσα τους»](#), Περικλής Πολίτης (2001)

Εισήγηση σε ημερίδα: [«Η συναισθηματική ατζέντα των τηλεοπτικών ειδήσεων»](#), πολλών συγγραφέων

Διδακτορική διατριβή: [«Δημοσιογραφικός λόγος και διακειμενικότητα»](#), Γιαλαμπούκη Ελένη, 2008

Ιστότοπος για την Έκθεση Λυκείου: [«Τα διακριτά στοιχεία \(«αστέρια»\) της είδησης»](#)

Άρθρο του Γιώργου Κοκουβά: [«Ορθοφωνία: Μαθαίνοντας... να μιλάμε»](#)

[«Ορθοφωνία»](#), του Γιάννη Παντελή

[Βικιπαίδεια](#): διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια

[Λεξικό της κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#)

Βίντεο

[«Η πρώτη μέρα της ελληνικής τηλεόρασης \(23-02-1966\)»](#)

[«Νίνα Βλάχου \(Δελτίο Ειδήσεων YENEA 1980\)»](#)

[«Δελτίο Καιρού της YENEA \(1981\)»](#)

[«Ελένη Κυπραίου \(YENEA 1979\)»](#)

[«Μάριος Κυπριανίδης – Δελτίο Ειδήσεων EPT2 1983»](#)

[«Ειδήσεις EPT Στάη – Χούντας \(1983\)»](#)

[«Εκτακτο δελτίο 81»](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α' φάση: Τι είναι το δελτίο ειδήσεων - 2 ώρες

Παρατηρώντας και σχολιάζοντας οι μαθητές τις γελοιογραφίες στα βιβλία «Βλέπω τον σημερινό κόσμο» ([βλ. «Αφετηρία»](#)), τους ανακοινώνεται ότι υπάρχει η δυνατότητα, να προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε μία δική μας τηλεοπτική εκπομπή. Τους προτείνεται να δημιουργήσουν ένα δικό τους τηλεοπτικό δελτίο ειδήσεων, αφού πρώτα γνωρίσουν, αλλά βασικά μελετήσουν τον τηλεοπτικό λόγο όπως αυτός παρουσιάζεται στα δελτία ειδήσεων, με τη βοήθεια του [1^{ου} Φύλλου Εργασίας](#). Η επιλογή των τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων για μελέτη προκύπτει από το γεγονός ότι είναι η πιο σταθερή τηλεοπτική εκπομπή και περιλαμβάνει το σύνολο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Από την άλλη, προσφέρουν ποικιλία θεμάτων, ώστε να μπορέσουν οι μαθητές να ασχοληθούν με τον τομέα της ενημέρωσης (πολιτικά, αθλητικά, κόσμος, οικονομικά, καιρός κλπ.), που τους αρέσει και τους προκαλεί το ενδιαφέρον. Ακόμη, οι μαθητές γνωρίζουν ότι μεγάλο μέρος της κοινής

γνώμης (και όχι μόνο της ελληνικής) δεν τρέφει και τα καλύτερα αισθήματα για τις «Ειδήσεις» και τον τρόπο με τον οποίο αυτές παρουσιάζονται, γεγονός που αποτελεί πρόκληση για τους ίδιους. Συμπληρωματικά οι μαθητές επισκέπτονται ιστοσελίδα στην οποία ο Θράσος Αβραάμ με χαρακτηριστικό τρόπο αναφέρεται στην «τέχνη της εξαπάτησης», που συναντάται σε όλα τα δελτία ειδήσεων, προϊδεάζοντας τους μαθητές γι' αυτά που στη συνέχεια θα γνωρίσουν και θα εξετάσουν.

Στη συνέχεια, οι μαθητές επισκέπτονται τη Βικιπαίδεια και πληκτρολογούν «Δελτίο ειδήσεων» για να δουν τον ορισμό αλλά και άλλα ζητήματα που έχουν να κάνουν με αυτό. Σε αυτό το σημείο οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες, επιλέγοντας μόνοι τους σε ποια θα συμμετέχουν από το τμήμα της «Θεματολογίας» που υπάρχει παρακάτω (πολιτικά, αθλητικά, κόσμος, οικονομικά, καιρός κλπ.), εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο την προσήλωσή τους στον στόχο και την (ευχάριστη) ενεργό συμμετοχή τους. Η καθεμία ομάδα -ανάλογα με τον τομέα ενημέρωσης που ανέλαβε- στο τέλος θα συντάξει το κομμάτι εκείνο των ειδήσεων το οποίο μαζί με τα άλλα μέρη θα αποτελέσει το ενιαίο δελτίο ειδήσεων της τάξης.

Αφού οι μαθητές πληροφορηθούν και ενημερωθούν για το περιεχόμενο ενός δελτίου ειδήσεων, στο κάτω μέρος της σελίδας και στην ενότητα «Δείτε επίσης» επιλέγουν το «Online δελτία ειδήσεων», για να οδηγηθούν στον ιστότοπο που περιλαμβάνει σχεδόν όλες τις ειδήσεις κατανεμημένες ανά θεματική ενότητα, γεγονός που αποδεικνύεται αρκετά χρήσιμο, διότι τους δίνει τη δυνατότητα να επιλέξουν όποια ή όποιες ειδήσεις της επικαιρότητας θελήσουν να συμπεριλάβουν στο «δελτίο» τους. Πριν, όμως, ξεκινήσουν την επεξεργασία των ειδήσεων που επέλεξαν να συντάξουν, είναι απαραίτητο να λάβουν υπόψη ορισμένα ζητήματα τα οποία αφορούν τις ειδήσεις ως τηλεοπτική εκπομπή και προσφέρουν περεταίρω γνώσεις στους μαθητές.

Το περιεχόμενο της αξιολόγησης σε αυτήν τη φάση θα μπορούσε να είναι ο βαθμός κατανόησης από τους μαθητές της ιδιομορφίας ενός δελτίου ειδήσεων καθώς και της ιδιαίτερης και ξεχωριστής «δύναμης» που εμπεριέχει.

Β' φάση: Το περιεχόμενο και η ποιότητα ενός δελτίου ειδήσεων - 3 ώρες

Στη συνέχεια οι μαθητές, αφού τους δοθεί το [2^ο Φύλλο Εργασίας](#), επισκέπτονται ιστολόγιο όπου μπορούν να διαβάσουν για την [οπτική γωνία του δημοσιογράφου](#) στην είδηση, για το πώς δηλαδή και γιατί ένας δημοσιογράφος παρουσιάζει μια είδηση και τι προηγείται αυτής της παρουσίασης, όχι μόνο στο πρόσφατο παρελθόν (επικαιρότητα, παρούσες συνθήκες) αλλά και στο παλαιότερο (πολιτιστικές καταβολές του δημοσιογράφου, ιδεολογία κλπ.). Στο ιστολόγιο αυτό επίσης οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να δουν τρία παραδείγματα για τη δημιουργία-διαμόρφωση του τίτλου μιας είδησης, ώστε να έχουν μια ιδέα για τον τρόπο με τον οποίο αυτός «ελκύει» τους θεατές.

Ένα άλλο στοιχείο, εκτός του τίτλου, το οποίο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο ύφος του ειδησεογραφικού δελτίου είναι η πιο «λαϊκή» γλώσσα που χρησιμοποιούν πλέον -σε αντίθεση με το παρελθόν- οι περισσότεροι δημοσιογράφοι, προσδίδοντας έτσι οικειότητα και φιλικότητα στον τρόπο με τον οποίο μας «πληροφορούν», όπως περιγράφει περιληπτικά αλλά αρκετά κατατοπιστικά η Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη στη σύνοψη για το βιβλίο της [«Η λαϊκή γλώσσα των ειδήσεων»](#). Ζητούμε επίσης από τους μαθητές να αναφέρουν -αν γνωρίζουν- ορισμένα παραδείγματα τέτοιας δημοσιογραφικής συμπεριφοράς, ώστε να γίνει αντιληπτό από όλους για το τι ακριβώς συζητάμε. Το πιο πιθανό -δυστυχώς- είναι ότι θα ξέρουν αρκετά.

Στη συνέχεια, οι μαθητές παροτρύνονται να επισκεφτούν [ιστολόγιο](#), στο οποίο μπορούν να διαβάσουν και μετά να συζητήσουν για το φαινόμενο της ύπαρξης αρκετών φράσεων-κλισέ στα ελληνικά τηλεοπτικά δελτία. Αναζητώντας στο [Λεξικό της κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#) την έννοια της λέξης «κλισέ» και βλέποντας την ερμηνεία της, οι μαθητές καλούνται να αναφέρουν παραδείγματα τέτοιων φράσεων που χαρακτηρίζονται με αυτήν τη γαλλική λέξη, από τα τηλεοπτικά δελτία των καναλιών. Δεν παραλείπουμε να αναφερθούμε στην ύπαρξη επίσης αρκετών

φράσεων-κλισέ στην καθημερινή ζωή και στον προφορικό λόγο των ανθρώπων («έπεσα απ' τα σύννεφα», «σήμερα είναι φούρνος», «με κομμένη την ανάσα», κλπ.).

Ένας σημαντικός επίσης λόγος που οδηγεί στο παραπάνω φαινόμενο είναι η έντονη «πολιτικοποίηση» των τηλεοπτικών ειδήσεων, άρα και η «μετάλλαξη» αυτών με βάση τον γνωστό «ξύλινο» πολιτικό λόγο. Τα πολιτικά κόμματα εκμεταλλεύονται τη δύναμη που προσφέρει το μέσο, διαθέτοντας όλο το φάσμα των δράσεών τους στο κοινό, μέσω των ειδήσεων. Περισσότερα και ουσιαστικότερα διαβάζουν οι μαθητές στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Επικοινωνίας του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, όπου ο Γιώργος Πλειός καταθέτει τις απόψεις του για τα αποτελέσματα έρευνας με θέμα την [πολιτική θεματολογία](#). Επειδή η λέξη «ταμπλοϊντοποίηση» είναι άγνωστη, αλλά λέξη-κλειδί για την κατανόηση του κειμένου, οι μαθητές αναζητούν στο [Λεξικό της κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#) τη σημασία της, για να αντιληφθούν γιατί το δελτίο ειδήσεων αποτελεί έναν «παράλληλο κόσμο», συνήθως απατηλό σε σχέση με τον πραγματικό.

Για να βοηθηθούν, επισκέπτονται ιστοσελίδα όπου στη [«Συναισθηματική ατζέντα των τηλεοπτικών διαφημίσεων»](#), μπορούν να δουν στις σελίδες 5-8 διαγράμματα που παρουσιάζουν με αρκετά εύγλωττο τρόπο τα «συναισθηματικά» αποτελέσματα της τηλεθέασης δελτίων ειδήσεων. Στη σελίδα 9 μπορούν να διαβάσουν τις διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται σε δύο δελτία ειδήσεων, ανάλογα με το κανάλι.

Από την άλλη, οι μαθητές μπορούν να κατανοήσουν την εικόνα ψυχαγωγικής εκπομπής που παρουσιάζουν πολλά τηλεοπτικά δελτία, επισκεπτόμενοι την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, και συγκεκριμένα την ιστοσελίδα όπου υπάρχει το άρθρο του Περικλή Πολίτη με τίτλο: [«Μέσα μαζικής ενημέρωσης: το επικοινωνιακό πλαίσιο και η γλώσσα τους»](#). Λίγο πιο πάνω από τα χρώματος μπλε γράμματα, αλλά και σε αυτά, οι μαθητές διαβάζουν τους λόγους αυτής της «μετατροπής» των τηλεοπτικών δελτίων.

Σε αυτό το σημείο και για να μπορέσουν άμεσα να συγκρίνουν και να εντοπίσουν τις διαφορές ανάμεσα σε ένα «παλιό» και σε ένα «νέο» δελτίο ειδήσεων, οι μαθητές επισκέπτονται ιστοσελίδες στις οποίες θα δουν: την [πρώτη ημέρα](#) της ελληνικής τηλεόρασης, τη [Νίνα Βλάχου](#) σε δελτίο ειδήσεων του 1980 στην YENED, καθώς και ένα γραφικό [δελτίο καιρού](#) του 1981 στο ίδιο κανάλι. Επίσης, οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να ξαναδούν την Ελένη Κυπραίου (μετά την «πρώτη ημέρα») αλλά τώρα σε [εκπομπή ποικίλης ύλης](#) του 1979 (YENED). Εστιάζουμε την προσοχή των μαθητών στο στυλ με το οποίο εκφωνούνται οι ειδήσεις, ο σοβαρός τόνος της φωνής, καθώς και οι ανέκφραστοι παρουσιαστές, όπως μπορούν να παρατηρήσουν οι μαθητές βλέποντας τον [Μάριο Κυπριανίδη](#) (δελτίο ειδήσεων EPT 1983), την Έλλη Στάη και τον Γιώργο Χούντα σε δελτίο του [1983](#) αλλά και ένα [έκτακτο δελτίο](#) με την Εύη Δεμίρη.

Οι συγκρίσεις μεταξύ αυτών που θα δουν οι μαθητές και αυτών που συμβαίνουν σήμερα είναι αναπόφευκτες. Θα υποστήριζε κανείς ότι δεν μπορούν καν να συγκριθούν οι εποχές μεταξύ τους, αφού εμπεριέχουν και οι δύο έντονα το στοιχείο της υπερβολής: από τη μια η σοβαροφάνεια και το στήσιμο και από την άλλη η υπέρμετρη οικειότητα και η «χαλάρωση».

Με στόχο τώρα να κατανοήσουν οι μαθητές τη «δομή» ενός δελτίου ειδήσεων αλλά και τον τρόπο με τον οποίο οι δημοσιογράφοι εργάζονται για να το δημιουργήσουν, επισκέπτονται καταρχάς ιστοσελίδα στην οποία βρίσκεται αναρτημένη η διδακτορική διατριβή της Ελένης Γιαλαμπούκη με τίτλο: [«Δημοσιογραφικός λόγος και διακειμενικότητα»](#). Στη σελίδα 30-31 διαβάζουν και παρατηρούν πώς «χτίζεται» ένα δελτίο ειδήσεων γενικά, που όμως αναφέρεται περισσότερο στο τηλεοπτικό δελτίο ειδήσεων. Οι μαθητές καταγράφουν τα στάδια, γιατί θα τα χρειαστούν αμέσως μετά, όταν και οι ίδιοι θα συντάξουν ένα δελτίο ειδήσεων με υπεύθυνη κάθε ομάδα για έναν τομέα ενημέρωσης, όπως προαναφέρθηκε. Κατόπιν, συμπληρωματικά, οι μαθητές μελετούν σε ιστοσελίδα [«Τα διακριτά στοιχεία \(«αστέρια»\) της είδησης»](#), γεγονός που θα τους βοηθήσει αρκετά

στη σύνταξη του δικού τους δελτίου. Κλείνοντας, προτείνουμε στους μαθητές να δουν δελτία ειδήσεων για να έχουν άποψη για το τι πρόκειται να κάνουν.

Ερχόμενοι οι μαθητές σε επαφή με τόσα πολλά στοιχεία και πληροφορίες, αναμένεται να έχουν κατανοήσει τη διαδικασία σύνταξης ενός τηλεοπτικού δελτίου, έτσι ώστε να μην υπάρξει κάποιο πρόβλημα στην επόμενη φάση. Αυτό θα είναι και το βασικό θέμα της αξιολόγησης των μαθητών στην παρούσα φάση.

Γ' φάση: Η τελική σύνταξη - 3 ώρες

Κατόπιν οι μαθητές ξεκινούν να συλλέγουν υλικό από το www.cebil.gr ή από όπου αλλού εντοπίσουν τις ειδήσεις που θέλουν να παρουσιάσουν. Καλό είναι πριν από την επίσκεψη, και για να εκτιμήσουμε τον βαθμό ενημέρωσης των παιδιών (που ως γνωστόν δεν πολυσυμπαθούν τις ειδήσεις), να ζητήσουμε να καταγράψουν οι μαθητές αυτές που άκουσαν ή πρόσεξαν τις τελευταίες ημέρες. Προσέχουμε τη διατύπωση που χρησιμοποιούν, για να εντοπίσουμε τα στοιχεία του δημοσιογραφικού λόγου που προαναφέραμε, τα οποία απαντούν στα ελληνικά τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων.

Καλό θα ήταν ο εκπαιδευτικός να ετοιμάσει από πριν ένα βίντεο με αποσπάσματα από τις τελευταίες ειδήσεις, έτσι ώστε να καλυφθεί η περίπτωση κατά την οποία κάποιοι μαθητές δεν μπόρεσαν να παρακολουθήσουν τις ειδήσεις, όπως προβλεπόταν. Με αυτόν τον τρόπο αποκτά ταυτόχρονα και τη δυνατότητα επιλογής των καταλληλότερων στιγμών που κρίνει ότι μπορεί να φανούν προσφορότερες γι' αυτά που σκοπεύει να επιτύχει. Έτσι, επιλέγει τα στιγμιότυπα εκείνα που χαρακτηρίζονται περισσότερο «εντυπωσιακά» και επικοινωνιακά, και τα οποία οι εκφωνητές τα παρουσιάζουν με έναν θεατρικό τρόπο, χρησιμοποιώντας τότε τις εκφράσεις του προσώπου τους, τότε τις ελαφρές κινήσεις του σώματός τους αλλά και τις «σεμνές» χειρονομίες τους.

Επίσης, χρήσιμο είναι πριν από την εκφώνηση του δελτίου αλλά και στο παρόν σημείο να «εξασκηθούν» οι μαθητές στη δημιουργία μιας είδησης την οποία θα συντάξουν από ένα τυχαίο ή φανταστικό γεγονός που θα ακούνε. Δηλαδή, γίνεται

προσπάθεια να κατανοήσουν οι μαθητές τη διαφορετική στάση που έχουμε ανάλογα με την είδηση που θα ανακοινώσουμε, αλλά και το διαφορετικό λεξιλόγιο που χρησιμοποιούμε κάθε φορά. Έτσι, για παράδειγμα, τους αναθέτουμε τη σύνταξη μιας είδησης θανάτου ή την είδηση μιας αθλητικής επιτυχίας της εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου ή μπάσκετ κλπ., ώστε να εντοπίσουν τα σημεία εκείνα στα οποία διαφοροποιείται ο δημοσιογραφικός λόγος.

Ένα άλλο σημείο στο οποίο πρέπει οι μαθητές να εστιάσουν ως συνέχεια των παραπάνω είναι τα συναισθήματα που προκαλούν οι ειδήσεις στο τηλεοπτικό κοινό.

Μετά τη σύνταξη των επιμέρους θεμάτων που θα περιέχει το δελτίο ειδήσεων, στην ολομέλεια αποφασίζουμε τη σειρά των ειδήσεων αλλά και τα πρόσωπα που θα τις εκφωνήσουν. Οι μαθητές μπορούν να διαλέξουν τη μουσική του δελτίου (το «σήμα», όπως λέγεται) συνδυάζοντάς την με ένα εντυπωσιακό βίντεο ή εικόνες που να φανερώνουν όμως το περιεχόμενο της εκπομπής που θα ακολουθήσει. Η κινηματογράφηση του δελτίου ειδήσεων και η προβολή στους μαθητές θα αποτελέσει το επιστέγασμα της προσπάθειας των μαθητών.

Δ' φάση: Η εκφώνηση του δελτίου ειδήσεων - 2 ώρες

Αφού πλέον είναι έτοιμο το δελτίο ειδήσεων, τοποθετείται κάμερα και ετοιμάζονται οι εκφωνητές. Για να μην αποσπαστούν οι μαθητές από τον στόχο τους, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναλάβει τον ρόλο του σκηνοθέτη, μιας και οι οδηγίες του θα εισακούγονται περισσότερο απ' ό,τι ενός μαθητή. Οι μαθητές προετοιμάζονται μέσα σε κλίμα σοβαρότητας για το εγχείρημα. Άλλωστε και η διαδικασία θυμίζει αρκετά σχολική θεατρική παράσταση με σοβαρό περιεχόμενο.

Για να βοηθηθούν περισσότερο οι μαθητές και να προετοιμαστούν καλύτερα για την εκφώνηση των ειδήσεων, επισκέπτονται ιστοσελίδα (στα πλαίσια της 8^{ης} Δραστηριότητας του [2^{ου} Φύλλου Εργασίας](#)), όπου μπορούν να διαβάσουν το άρθρο του Γιώργου Κokuβιά: [«Ορθοφωνία: Μαθαίνοντας... να μιλάμε»](#). Σε αυτό οι μαθητές αντιλαμβάνονται τη σημασία του να μιλάμε σωστά, τι ακριβώς είναι η ορθοφωνία,

και βέβαια τον ρόλο που διαδραματίζει η αναπνοή για τη σωστή άρθρωση των φθόγων. Εξίσου απαραίτητο και χρήσιμο είναι να γνωρίζουν οι μαθητές ότι η σωστή ομιλία εξαρτάται και από το σχήμα των χειλιών μας που χρειάζεται για να προφέρουμε σωστά το οποιοδήποτε φώνημα. Επιλέγοντας μέσα από το κείμενο τον υπερσύνδεσμο [«εικονοποιημένα τα σχήματα που πρέπει να παίρνει το στόμα μας για κάθε φωνήεν»](#), οι μαθητές οδηγούνται στην ιστοσελίδα του Γιάννη Παντελή, καθηγητή φωνητικής στο Εθνικό Ωδείο, όπου τους δίνεται η δυνατότητα να δουν με παραστατικό τρόπο το σχήμα που πρέπει να έχουν τα χείλη μας, κατά την προφορά των φωνημάτων.

Ίσως στο παρόν σημείο θα «χαλάρωνε» και θα βοηθούσε τη διαδικασία, αν οι μαθητές εναλλάξ εκφωνούσαν το δελτίο τότε ως «παλιοί» δημοσιογράφοι και τότε ως «νέοι», αξιοποιώντας κατά αυτόν τον τρόπο τις πληροφορίες που μόλις πριν διάβασαν στις ιστοσελίδες που επισκέφτηκαν. Πιθανόν έτσι να έβρισκαν τη «χρυσή τομή», για να αποκτήσουν τη δυνατότητα δημιουργίας ενός «αξιοπρεπούς» δελτίου ειδήσεων.

Οι ίδιοι παρακολουθώντας το «δελτίο» τους θα αξιολογήσουν το κατά πόσο η επιλογή των ειδήσεων ήταν η κατάλληλη, πώς παρουσιάστηκαν τα θέματα, αν το κείμενο επαρκούσε ή έχρηζε περαιτέρω επεξεργασίας, ποια ήταν η συνολική εντύπωση βλέποντας (κάποιοι) τον εαυτό τους να εκφωνεί ειδήσεις. Επίσης, θα αποτιμηθεί η συνεργασία των μαθητών στη σύνταξη του δελτίου, ο τρόπος με τον οποίο αυτή επιτεύχθηκε, και θα εντοπιστούν τα στοιχεία εκείνα που δυσκόλεψαν ή δημιούργησαν προβλήματα κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας (Γ' και Δ' φάσεις).

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δραστηριότητα 1

Συνομιλήστε, σκεφτείτε και γράψτε παρακάτω πόσο μπορεί κανείς να εμπιστευτεί τα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων. Υπάρχει αξιοπιστία στο περιεχόμενό τους;

Δραστηριότητα 2

Διαβάστε την άποψη που έχει για το ίδιο θέμα, το [αμερικανικό](#) τηλεοπτικό κοινό και συγκρίνετέ την με τη δική σας. Υπάρχουν ομοιότητες ή/και διαφορές;

Δραστηριότητα 3

Δείτε την [«τέχνη της εξαπάτησης»](#) που χρησιμοποιούν σχεδόν τα περισσότερα δελτία ειδήσεων. Οτιδήποτε βρείτε ενδιαφέρον καταγράψτε το παρακάτω.

Δραστηριότητα 4

Επισκεφτείτε τη [Βικιπαίδεια](#) και πληκτρολογήστε «Δελτίο ειδήσεων». Διαβάστε τους ορισμούς της έννοιας και στη συνέχεια από το σημείο «θεματολογία» επιλέξτε σε ποια ομάδα θα συμμετάσχετε ανάλογα με το κομμάτι του δελτίου που θα αναλάβετε να συντάξετε.

Δραστηριότητα 5

Ενώ είστε στη Βικιπαίδεια, στο κάτω μέρος της σελίδας (Δείτε επίσης) επιλέξτε τον σύνδεσμο [«Online δελτία ειδήσεων»](#) και θα οδηγηθείτε σε ιστοσελίδα όπου υπάρχουν όλες οι τρέχουσες ειδήσεις ανά θεματολογία. Επιλέξτε η κάθε ομάδα τις σχετικές ειδήσεις που θα «χρησιμοποιήσετε».

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δραστηριότητα 1

Δείτε σε ιστολόγιο την [οπτική γωνία του δημοσιογράφου](#) στην είδηση και προσέξτε τα παραδείγματα που υπάρχουν για να διαμορφώνεται ο τίτλος μιας είδησης.

Δραστηριότητα 2

Στη συνέχεια διαβάστε μια κατατοπιστική [σύνοψη βιβλίου](#) το οποίο αναφέρεται στη λαϊκή γλώσσα των ειδήσεων, αλλά επισκεφτείτε και [ιστολόγιο](#) που αναφέρεται στις φράσεις-κλισέ που συναντώνται στα δελτία ειδήσεων. Κατόπιν αναζητήστε τη σημασία της λέξης «κλισέ» στο [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#).

Καταγράψτε παρακάτω μερικά παραδείγματα.

Δραστηριότητα 3

Στο ίδιο [λεξικό](#) αναζητήστε τη λέξη «ταμπλοϊντοποίηση», που θα βρείτε στις απόψεις του Γιώργου Πλειού για την [πολιτική θεματολογία](#) και καταγράψτε πώς την αντιλαμβάνεστε.

Δραστηριότητα 4

Οργανώνοντας το δελτίο σας χρήσιμο θα ήταν να δείτε τα συναισθήματα που προκαλούν οι ειδήσεις στο κοινό. Γι' αυτόν τον λόγο επισκεφτείτε την [«Συναισθηματική ατζέντα των τηλεοπτικών διαφημίσεων»](#) και παρατηρήστε τα στοιχεία που αναφέρονται στα διαγράμματα των σελίδων 5-8 και διαβάστε τη σελίδα 9.

Δραστηριότητα 5

Σε άρθρο του Π. Πολίτη με τίτλο: [«Μέσα μαζικής ενημέρωσης: το επικοινωνιακό πλαίσιο και η γλώσσα τους»](#), παρατηρήστε τους λόγους για τους οποίους τα σύγχρονα τηλεοπτικά δελτία έχουν μετατραπεί σε ψυχαγωγικές εκπομπές και καταγράψτε πώς θα μπορούσετε να αποφύγετε στη σύνταξη του δελτίου σας αυτό το «λάθος».

Δραστηριότητα 6

Δείτε παρακάτω παλιά δελτία ειδήσεων και εκπομπές της ελληνικής τηλεόρασης. Συγκρίνετέ τα με τα σημερινά. Καταγράψτε τις παρατηρήσεις σας.

- την [πρώτη ημέρα](#) της ελληνικής τηλεόρασης
- τη [Νίνα Βλάχου](#) σε δελτίο ειδήσεων του 1980 στην YENED
- ένα διαφορετικό [δελτίο καιρού](#) του 1981
- μια [εκπομπή ποικίλης ύλης](#) του 1979 (YENED)
- τον [Μάριο Κυπριανίδη](#) (δελτίο ειδήσεων EPT 1983)
- την Έλλη Στάη και τον Γιώργο Χούντα σε δελτίο του [1983](#)
- ένα [έκτακτο δελτίο](#) με την Εύη Δεμίρη

Δραστηριότητα 7

Επισκεφτείτε [ιστοσελίδα](#) και εντοπίστε στις σελίδες 30-31 του εγγράφου που θα ανοίξει τα στάδια «χτισίματος» ενός δελτίου. Αυτά μαζί με τα [«αστέρια»](#) της είδησης θα σας βοηθήσουν σημαντικά να δημιουργήσετε το δικό σας δελτίο. Καταγράψτε ό,τι πιστεύετε ότι θα χρειαστεί.

Δραστηριότητα 8

Διαβάστε το άρθρο του Γιώργου Κοκουβά: [«Ορθοφωνία: Μαθαίνοντας... να μιλάμε»](#), για να αντιληφθείτε τη σημασία του να μιλάμε σωστά, τι ακριβώς είναι η ορθοφωνία, και βέβαια τον ρόλο που διαδραματίζει η αναπνοή για τη σωστή άρθρωση των φθόγγων. Επιλέξτε μέσα από το κείμενο τον υπερσύνδεσμο [«εικονοποιημένα τα σχήματα που πρέπει να παίρνει το στόμα μας για κάθε φωνήεν»](#), για να οδηγηθείτε στην ιστοσελίδα του Γιάννη Παντελή, καθηγητή φωνητικής στο Εθνικό Ωδείο, όπου σας δίνεται η δυνατότητα να δείτε το σχήμα που πρέπει να έχουν τα χείλη μας, κατά την προφορά των φωνημάτων.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο προσφέρεται για αρκετές προεκτάσεις, αφού η τηλεόραση αφορά το σύνολο των ανθρώπων και εμπεριέχει αρκετές ενδιαφέρουσες πτυχές για να ασχοληθεί κανείς. Μια τέτοια προέκταση θα μπορούσε να είναι ο εμπλουτισμός με περισσότερη θεματολογία του δελτίου ειδήσεων ή ένας διαφορετικός τρόπος παρουσίασης αυτού. Επίσης, θα μπορούσε να γίνει άλλου είδους εκπομπή που να προσφέρει ευκαιρίες για νέους γραμματισμούς ή μια υβριδική εκπομπή με περισσότερες δυνατότητες παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου. Επιπρόσθετα θα μπορούσαν οι μαθητές με ένα πρόγραμμα επεξεργασίας βίντεο να συνθέσουν μόνοι τους τις επιμέρους λήψεις, μαθαίνοντας έτσι και τι είναι το μοντάζ.

Ξεχωριστή όμως προέκταση του σεναρίου θα αποτελούσε η επίσκεψη των μαθητών σε ένα τηλεοπτικό στούντιο, για να παρακολουθήσουν από κοντά πώς συνεργάζονται και δουλεύουν κάποιοι άλλοι «συνάδελφοί» τους, και να δουν πώς δημιουργείται ένα δελτίο ειδήσεων, αλλά σε πραγματικές συνθήκες.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο προβλέπει την ενασχόληση των μαθητών με τις ΤΠΕ σε επίπεδο επισκέψεων σε ιστοσελίδες, οι οποίες οδηγούν μερικές φορές σε «δύσκολα» κείμενα, τα οποία οι μαθητές της Ε΄ τάξης δε θα μπορούν εύκολα να κατανοήσουν. Μέσα από αυτά όμως οι μαθητές με τη βοήθεια του διδάσκοντος καλούνται να επιλέξουν τις πληροφορίες που χρειάζονται, ξεχωρίζοντας με αυτόν τον τρόπο εκείνα τα στοιχεία που τους αφορούν, αγνοώντας τα υπόλοιπα.

Εκτός όμως από τις «τεχνικές» δυσκολίες που πιθανόν να επηρεάσουν την υλοποίηση του σεναρίου, ενδεχομένως οι μαθητές να δυσκολευτούν στη σύνταξη του δελτίου ειδήσεων, επειδή δεν έχουν έρθει σε επαφή πολλές φορές με την παραγωγή τέτοιου είδους γραπτού λόγου. Σε τέτοια περίπτωση μπορούν οι μαθητές να αντλούν φράσεις από τις πραγματικές ειδήσεις, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι απλώς θα τις αντιγράφουν. Με αυτόν τον τρόπο αποκτούν και δεξιότητες κριτικής επιλογής αυτών

που χρειάζονται από το διαδίκτυο, κάτι που θα τους φανεί χρήσιμο στο μέλλον. Άλλωστε ο εκπαιδευτικός μπορεί να παραλείψει κάποια από αυτές, μιας και δε θα επηρεαστεί ο τελικός σκοπός του εγχειρήματος, αν δεν υλοποιηθεί κάποια δραστηριότητα.

Οι μαθητές αναμένεται να συμμετάσχουν ενεργά και πρόθυμα στο εγχείρημα, διότι η ενασχόληση και μόνο με την τηλεόραση ευχαριστεί σχεδόν τους πάντες. Από την άλλη, βέβαια, η πρωτοτυπία της σύνταξης, επιμέλειας και παρουσίασης ενός δελτίου ειδήσεων, το πιο πιθανό είναι ότι θα ενθουσιάσει τους μαθητές, εξασφαλίζοντας έτσι την ενεργό συμμετοχή τους.

Από την πλευρά του ο εκπαιδευτικός, εκτιμώντας τη δυναμική της τάξης του, μπορεί να προσαρμόσει και να αλλάξει ορισμένες δραστηριότητες ή και ακόμα να παραλείψει οποιαδήποτε στις οποίες τις απαιτήσεις κρίνει ότι μαθητές του δεν μπορούν οι να αντεπεξέλθουν.

Σημείωση: Συμβατικά, για λόγους οικονομίας κειμένου (αλλά καταχρηστικά από άποψη γλωσσικής ισότητας των φύλων), χρησιμοποιούμε μόνο το αρσενικό των ουσιαστικών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασιλικός, Β. 2001. Μ.Μ.Ε. και κοινωνία. Στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, [Βλέπω το σημερινό κόσμο](#), 78-83.

Γιαλαμπούκη, Ε. 2008. Δημοσιογραφικός λόγος και διακειμενικότητα, Διδακτορική διατριβή, Α.Π.Θ.

Ι.Ε.Π. 2011. *Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στην υποχρεωτική εκπαίδευση* (Δημοτικό & Γυμνάσιο), Οδηγός για τον εκπαιδευτικό. Διατίθεται στον δικτυακό τόπο: <http://ebooks.edu.gr/2013/newps.php>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

